VERSLAG VAN HET SESSIEDEBAT VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 11 MEI 2023

Onderwerp: RV Algemeen beleidskader Sociaal Domein (7532520)

Voorzitter: mw. M. Woolthuis

De leden: mw. B.M. Antolini, dhr. M.L. Beusenberg, mw. N.M. Elfers, mw. A.E. Gumbert, mw. J.M. Hup, mw. J.B. Kamsteeg, dhr. R. Kenselaar, dhr. J.A. Kos, mw. A.P. Maat, mw. A.N. Mees-Marhe, dhr. H.P. Spijker, mw. D.E. van der Veldt

Griffier: dhr. B. Heerema

Portefeuillehouders: dhr. C. El Idrissi, mw. C.F.M. van der Meij, mw. M.L. Sedee-Schuitemaker, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Goedenavond allemaal. We zijn live. Als u allemaal plaats kunt nemen, dan gaan wij langzaam beginnen aan deze sessie en dan heet ik u ook heel langzaam allemaal van harte welkom bij de bespreking van het raadsvoorstel 'Algemeen beleidskader Sociaal Domein'. Er hebben zich vanavond geen insprekers gemeld en wij starten straks met de eerste termijn waarin u allen spreektijd heeft, zoals u weet. Mocht er een technische vraag zijn dan laten we het aan het college om deze schriftelijk te beantwoorden. Namens het college zit de heer El Idrissi rechts van mij en mevrouw Van der Meij, die aan het einde van de eerste termijn uw vragen zullen beantwoorden. Ik heb een eerste spreker al op mijn lijstje staan. Daar gaan we dan maar mee beginnen. Dat wordt de heer Kos van Forza!

De heer KOS: Ja, sociaal, en dan asociaal als eerste beginnen. Dit komt niet meer goed deze bijdrage, maar ik ga toch een poging wagen. Voorzitter, 'meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' is naast een prachtige slogan, voor een deel van onze inwoners geen vanzelfsprekendheid. Bestaanszekerheid wordt in het beleidskader onderschreven als de minimale ondergrens. Voor die bestaanszekerheid is een aantal randvoorwaarden omschreven die wij als fractie van Forza! herkennen. Dit roept voor ons wel een aantal voorwaardelijke vragen op. De belangrijkste daarvan is in hoeverre dit beleidskader invloed heeft op andere doelstellingen en afspraken in onze gemeente. En dan bedoel ik bijvoorbeeld woonruimteverdeling, voorzitter. De uitstroom van begeleid en beschermd wonen loopt behoorlijk vast omdat er bijna geen sociale huur beschikbaar is en ook voor bijvoorbeeld burgers met een urgentieverklaring is het erg dringen. Dus mijn vraag aan het college is: wat heeft dit beleid nu voor invloed op andere beleidsdomeinen? Dan het tweede stuk. Daar worstel ik nog een beetje mee, dus misschien is het dadelijk ook iets voor mijn collega's in de tweede termijn. Wij zijn er natuurlijk erg voorstander van om dingen meetbaar te maken. Ik weet dat er een informatieve sessie is op 15 juni a.s. Ik weet ook – hij zit toevallig naast me – dat onze fractievoorzitter erg te spreken is over hoe wij ons als raad ontwikkelen in de Duisenberg-methode, maar ik vind wat nu in het beleidskader staat erg summier. Van der Kolk wordt geciteerd met een aantal tips hoe we dat dan moeten doen en dan stopt het. Ik vind het ingewikkeld om nu al te zeggen dat we met het een stoppen – wat eigenlijk van ons gevraagd wordt – terwijl we eigenlijk totaal nog niet weten hoe we twee in gaan richten, maar dat gaan we dan nu met elkaar vaststellen. Dus daar zou ik graag een reactie op willen en het misschien in de tweede termijn met mijn collega's over willen hebben. En dan tot slot, voorzitter. Ik heb het in de wandelgangen al met

de portefeuillehouder besproken, maar wat ik nog een beetje mis is… Nou ja, nee laat ik eerst met het positieve beginnen. Dat we meer lokaal gaan werken en dat hulpverleners meer in samenhang gaan werken, is heel positief. Maar wat ik nog steeds mis is het mixen van doelgroepen. We hebben weleens een lijstje van gemeenten hier genoemd die daar al veel verder in zijn dan wij. Ik zie het niet expliciet terug. En ja, daar liggen echt buitengewone kansen én voor de kwaliteit van zorg én juist die burgers centraal stellen en samenhang tussen verschillende groeperingen van onze burgers. Ik zou bijna een aantal collega's mee willen nemen om te gaan kijken bij een aantal van dat soort projecten, maar ook aan het college willen vragen of dat nu geen richting is die wat meer aandacht verdient in dit algemene beleidskader. En dat was hem, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank de heer Kos. Dan gaan we naar de volgende. Dat is mevrouw Maat van het CDA.

Mevrouw MAAT: Ja, voorzitter, dank u wel. Waar het landelijke CDA een stuk schreef met de titel 'Voor heel Nederland', zou het stuk dat nu voorligt ook de titel 'Voor heel Haarlemmermeer' kunnen hebben gekregen. De missie en de visie staan als een paal boven water. Het gaat namelijk met veel van onze inwoners goed. Maar juist voor hen die in een kwetsbare situatie zitten, willen we met dit beleidskader een stapje harder gaan lopen. Het ontwerp- en het conceptbeleidskader hebben we al met elkaar vastgesteld. Nu rest ons de kers op de taart: het daadwerkelijk Algemeen beleidskader Sociaal Domein. Bijzonder, want met dit stuk brengen we voor heel het Sociaal Domein richting en focus aan. De participatieraad heeft hier ook naar gekeken en die is uiterst positief. En dat stemt ons ook positief. Ook de genoemde kanttekeningen waar de participatieraad nog zorgen om had, worden in de reactie van het college erop onderbouwd uitgelegd. Het stuk in zijn algemeenheid stemt ons dan ook positief, want meten is weten en de uitvoeringsagenda gaat eerst over een korte periode. Dus, zoals wij het lezen: we maken het concreet en met een meetsysteem kunnen we dan zien of iets ook daadwerkelijk zijn doel bereikt. Waar het Sociaal Domein vaak een bodemloze put lijkt – en ik denk dat we het daar met elkaar de afgelopen jaren heel vaak over hebben gehad en zeker in de vorige periode – proberen wij nu als gemeente er dus toch een meetsysteem aan te hangen. Ik denk dat dat voor het eerst is. En zonder, zoals we dat lezen, de menselijkheid uit het oog te verliezen. Want mensen zijn namelijk geen getalletjes en niet alles is van achter een bureau te bedenken. Ervaringen en kennis van inwoners worden belangrijk in het voorstel, want zij zijn immers de experts. Het CDA is dus positief gestemd en kijkt uit naar de uitvoeringsagenda en het meetsysteem in het derde kwartaal van 2023. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Maat. Dan is de volgende spreker mevrouw Kamsteeg van de PvdA.

Mevrouw KAMSTEEG: Ja, dank u wel voorzitter. Over het Algemeen beleidskader Sociaal Domein dat nu voorligt, kan de PvdA positief zijn. Het is een mooie visie met goede uitgangspunten waarbij aangegeven wordt dat men breed wil gaan kijken. Immers problemen op het ene vlak hebben consequenties voor andere levensvlakken. De PvdA plaatst hierbij wel een kleine kanttekening of waarschuwing. Te breed kijken kan ook tot gevolg hebben dat men de focus verliest. Een goede prioritering van dat wat het eerst aangepakt moet worden om tot verbetering te komen, is van groot belang. Dit vereist een uitgebreide inventarisering. Ook in de uitgangspunten om tot een nieuw meetsysteem te komen kan de PvdA zich vinden. Waar de PvdA wel moeite mee heeft is dat we bij het akkoord geven voor dit voorstel ook instemmen met een afscheid van de TransforMeerMonitor, terwijl we nog niet precies weten hoe het nieuwe meetsysteem eruit gaat zien. Forza! had het hier ook al over. Vanmiddag werd gemeld dat we als raad betrokken gaan worden bij de invulling van dit nieuwe meetsysteem en dat stemt de PvdA positief. De PvdA deelt de zorgen van de participatieraad of er voldoende middelen en tijd zijn om de gewenste omslag naar de menselijke maat te maken en vraagt de portefeuillehouders hier kritisch naar te kijken. Ondanks de uitleg die zij wel gegeven hebben, is de

zorg toch niet helemaal weg. Ten slotte wil de PvdA nog enkele punten meegeven. Betrek ook de inwoners, ervaringsdeskundigen en hun organisaties bij de op te zetten bijeenkomsten van organisaties. Vragen aan de inwoner wat hij of zij nodig heeft, is een mooi uitgangspunt, maar houd wel oog voor het feit dat stress het helder denken dermate kan beïnvloeden dat men dat helemaal niet meer kan. Houd hier rekening mee bij de uitwerking van deze visie. In de uitvoeringsagenda ziet de PvdA ook graag terug hoe vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd gaan worden, maar ook hoe er echt geluisterd gaat worden en of de juiste balans wordt gekozen. Ga hiervoor ook gebruik maken van intervisie. Het is een illusie om te denken dat je zonder vooroordelen kunt luisteren. Deze zijn immers vaak onbewust aanwezig. Door middel van het gezamenlijk bespreken van casussen kunnen onbewuste vooroordelen boven water komen en dan luister je niet alleen en dan hoor je de inwoner ook echt. Kansengelijkheid is een mooi streven. Om voor onze inwoners gelijke uitkomsten te krijgen, is het noodzakelijk om ongelijk te investeren zoals ook in Utrecht gedaan wordt. Graag ziet de PvdA een uitwerking hiervan terug in de uitvoeringsagenda. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Kamsteeg. Dan is nu het woord aan GroenLinks, mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Het is een hele mooie visie die we hier bespreken waarin de inwoner centraal staat en de gemeente niet bang is om zaken te benoemen die in het verleden verkeerd hebben uitgepakt. GroenLinks is blij dat actief wordt ingezet op de thema's bestaanszekerheid, kansengelijkheid, Positieve Gezondheid en de menselijke maat. De visie is wel vrij algemeen – dat woord staat ook in de titel – maar wij worden natuurlijk enthousiast als we lezen dat de gemeente meedoen gaat stimuleren, bestaanszekerheid herstellen, kansengelijkheid vergroten en gezond leven makkelijker maken. Wel hebben we vragen over de praktische uitvoering die bij dit algemene, brede en dus ook enigszins vage kader hoort. Allereerst over de aangekondigde uitvoeringsagenda. Vanmiddag hebben we bij de informatieve bijeenkomst begrepen dat die ook naar de raad komt – ik hoop dat de portefeuillehouder dat ook kan toezeggen – zodat wij concrete middelen hebben om te sturen. In het raadsvoorstel is een advies van de visitatiecommissie om goed te kijken hoe en of we de juiste inwoners bereiken, zoals laaggeletterden, zorg mijdende of anderstalige inwoners. En dat moet in de uitvoeringsagenda verder worden uitgewerkt, maar we zien daar in de leidende principes geen handvatten voor. Kan de portefeuillehouder alvast een tipje van die sluier oplichten? En ook lezen we op diezelfde pagina dat we in het verleden voortdurend professionals met elkaar lieten communiceren en dat we dat nu opnieuw gaan doen. Maar om herhaling van zetten te voorkomen, zou het misschien goed zijn om te weten wanneer en waarom daar de klad in was gekomen, zodat het in het vervolg wel voortgang kan vinden. Dan over het belang van bestaanszekerheid. Dat wordt genoemd. Dat is wat ons betreft heel belangrijk en wordt helder verwoord. Maar bij de nota Schuldhulpverlening was dat iets minder helder. Kan de portefeuillehouder aangeven hoe de schuldhulpverlening en dit nieuwe beleidskader op elkaar aan gaan sluiten? Het college vraagt de raad met dit voorstel om de TransforMeerMonitor te laten vervallen en een nieuw meetsysteem te omarmen. Dat is volgens ons een uitgelezen kans om kwalitatieve informatie toe te voegen en de inwoners echt te horen. Maar wat betekent dat in de praktijk? Als die kwalitatieve metingen nut moeten hebben dan moeten groepen die nog niet of onvoldoende gehoord zijn aan bod komen. Hoe bereiken we op een goede manier ontevreden inwoners? Er is objectief onderzoek nodig door ervaren partijen zodat er niet een te rooskleurig beeld ontstaat en de werkelijkheid opnieuw niet strookt met de wenselijkheid. We willen graag van de portefeuillehouder horen dat hier kritisch naar gekeken wordt. En er zijn misschien nog andere principes die mijn collega's ook mee willen geven als het gaat om het anders monitoren. Dan aandacht voor mantelzorgers. Dat is voor GroenLinks zowat een stokpaardje. In het eerste hoofdstuk van deze visie worden onder andere mantelzorg en vergrijzing genoemd als invloedrijke factoren voor het Sociaal Domein. We roepen daarom op om mantelzorg hoog op de uitvoeringsagenda te zetten. En als laatste: wij zijn echt heel positief, kritisch-positief, maar heel positief, maar er moet ons nog één ding

van het hart. Dit zijn prachtige warme woorden: 'de kracht van de samenleving', 'we doen wat nodig is' en 'het meedoen mogelijk maken', maar boven de hoofden van onze inwoners hangt de onweerswolk van de bezuinigingen die in 2021 zijn aangekondigd.

De VOORZITTER: Mevrouw Gumbert, u bent rijkelijk door uw tijd heen. Dus kunt u een punt achter uw zin zetten?

Mevrouw GUMBERT: Dit is mijn laatste zin. Het is moeilijk met elkaar te rijmen. Dit is niet het moment daarvoor, maar daar gaan we zeker op terugkomen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan bent u ook door uw spreektijd heen. Dan ga ik nu verder naar de heer Spijker van EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Voorzitter, dank u wel. Het is goed dat de burger weer centraal staat en dat maatwerk mogelijk is. Alleen is EEN Haarlemmermeer verbaasd over een visie met de woorden: genoeg voorzieningen en genoeg zorg en hulp bij inkomen. Voorzitter, hebben we alle jaren te veel hulp geboden en gaan we nu korten? Bedoelde u hier met 'genoeg' een bovengrens of een ondergrens? Daar hoor ik graag een antwoord op van de portefeuillehouder. Maar dit vraagt wel om een nieuwe strategische aanpak in het hele Sociale Domein met de juiste trajecten. Een visie van een langetermijnaanpak, meedoen, luisteren naar de hulpverleners en de 'doe het samen'-aanpak kunnen wij zeker ondersteunen. Een revisie van het meetsysteem is logisch. Hulpverleners verloren meer tijd met een bureaucratische verslaggeving dan hulp verlenen. Dus we zijn het eens dat niet alles is te meten. Maar een positief of negatief ontwikkelingsproces moet wel duidelijk zichtbaar zijn om bij te sturen. Op organisatorisch vlak gaf de Duisenberg-werkgroep een aantal belangrijke indicatoren. Neem de wachtlijsten, het personeelsverloop, kostenbewustzijn en efficiënte werkwijzen bij huishoudens alstublieft mee in uw plannen. Wij ondersteunen de visie van de participatieraad dat er ook tussentijds moet worden geëvalueerd en bijgesteld. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Spijker. Dan is nu het woord aan mevrouw Elfers van HAP.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. ja, driemaal is scheepsrecht, want net als de PvdA en GroenLinks vond ook de fractie van HAP dat dit algemeen beleidskader eerder weg las als een visie dan een kader. Daarover later meer. Allereerst wil de fractie van HAP de participatieraad bedanken voor zijn reactie op dit voorstel. Ook de fractie van HAP verwacht, net als de participatieraad, dat het werken met de menselijke maat meer tijd gaat vergen dan uitsluitend werken volgens een vaststaand systeem. We hopen dan ook dat we hier voldoende financiële middelen voor hebben als dat nodig is. De participatieraad stelt daarbij dat het van cruciaal belang is dat werknemers het gevoel moeten krijgen dat het veilig is om maatwerk te kunnen leveren. Lees: de menselijke maat toepassen. Voorzitter, dit onderschrijft de fractie van HAP ook. Met de aanvulling dat wij ervan uitgaan, ervan overtuigd zijn dat zonder een veilig werkklimaat uiteindelijk onze kwetsbare inwoners de dupe zullen zijn. En dat is volgens mij niet wat we als gemeente voor ogen hebben. In de reactie van het college op dit laatste punt zien wij vooral dat een aantal praktische zaken aangestipt wordt. Dat zegt wat de fractie van HAP betreft nog niets over de reflectie op dit thema en hoe dit ingericht en gewaarborgd gaat worden. We horen graag van het college of we dit ook terug gaan zien in de uitvoeringsagenda. En dan nu naar het kader dat wegleest als een visie. Voorzitter, dit beleidskader staat vol met algemene termen. Dat maakt dat de fractie van HAP dit dan ook eerder een visie vindt. Zo valt onder de missie – waar we voor staan – tweemaal de term 'genoeg' te lezen: genoeg toegankelijke en goede algemene voorzieningen. Voorzitter, wanneer is een voorziening genoeg, toegankelijk, goed? En genoeg toegankelijke en goede zorg en hulp bij werk en inkomen. Ook nu, voorzitter: wanneer is zorg en hulp bij werk en inkomen genoeg, toegankelijk en goed? En wanneer zijn kansen gelijk? Wanneer vinden wij dat inwoners

meedoen 'voor zover zij kunnen', zoals we dat kunnen lezen? Hoe kan zover gemeten worden en wij als raad uiteindelijk controleren dat we deze waarde hebben behaald of niet en wat er dan voor nodig is om dit doel wel te behalen? En wanneer leven onze inwoners gezond, voorzitter? En hoe gaat u dat makkelijker voor ze maken? Want voorzitter, helaas is daarin ons mandaat als gemeente ook wat beperkt. Zo kunnen wij bijvoorbeeld de btw op groenten en fruit niet verlagen. Die is een paar jaar geleden van 6% naar 9% gegaan. Daar hebben wij geen invloed op. Hoe gaan we om met de ambities die voornamelijk beïnvloed worden door zaken waar wij geen invloed op hebben? Gaan we al deze zaken SMART geformuleerd terugzien in de uitvoeringsagenda? Zijn dit onderwerpen voor de tweede termijn of voor een later moment? We horen het graag van de portefeuillehouder. Voorzitter, we lezen dat het over het algemeen goed gaat met de Haarlemmermeerse inwoners en dat vindt de fractie van HAP uiteraard fijn. De geluiden in den lande zijn toch iets anders. Valt Haarlemmermeer dan eindelijk een keer positief buiten de boot? Wij lezen in dit stuk bijvoorbeeld niets over de psychische problematiek onder jongeren of de eenzame ouderen, die wat de fractie van HAP betreft behoren tot de doelgroep die we willen bedienen met dit beleidskader, namelijk de kwetsbare inwoners. Komen deze verschillende doelgroepen kwetsbare inwoners in de uitvoeringsagenda specifieker aan bod? We hopen en denken van wel, voorzitter en anders zouden we hier graag een toezegging voor krijgen. Tot slot, voorzitter, even uit de details en hoog over. De fractie van HAP is natuurlijk positief dat we nu meer en meer integraal naar vraagstukken gaan kijken en bovenal dat we blijven doorgaan met het stimuleren van meedoen in onze samenleving, de kansengelijkheid vergroten en gezond leven makkelijker te maken. En wij kijken het meest uit naar dat inwoners nog meer de menselijke maat/het maatwerk, gaan ervaren. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Elfers. Dan is het woord nu aan mevrouw Van der Veldt van D66.

Mevrouw VAN DER VELDT: Dank u wel voorzitter. Ja, D66 vertrouwt op sterkere kracht en verantwoordelijkheid van mensen. Wanneer mensen daar niet of tijdelijk niet toe in staat zijn, kunnen ze een beroep doen op ondersteuning. In de visie van D66 ondersteunt de gemeente inwoners in het regisseren van hun leven. Dit beleidskader sluit daar wat ons betreft goed op aan. Dat dit stuk samen met betrokkenen is opgesteld, laat dit vertrouwen ook zien. Het rechtvaardigheidsvraagstuk vormt een rode draad in dit beleidskader. Wat ons betreft is beleid rechtvaardig wanneer er een eerlijke verdeling is van rijkdom en voorzieningen. En ongelijkheid die er is moet dan ten goede komen aan de minst bedeelden in de samenleving, zoals John Rawls ook opschreef in zijn difference principle. Dit beleidskader geeft de kans om ongelijk in te zetten om zo gelijke kansen te creëren. D66 is hier groot voorstander van, want wij zien graag dat de beschikbare hulp ten goede komt aan hen die dit het hardst nodig hebben. We zouden het college wel graag twee aandachtspunten willen meegeven. Ten eerste: de visitatiecommissie adviseert het netwerk van de professionals beter te organiseren. De haalbaarheid van wat we willen bereiken, hangt af van het functioneren van het netwerk. Het werd al even genoemd door GroenLinks. Samenwerking is en blijft hierbij essentieel. Dit is niet nieuw, maar blijft wel een uitdaging. We vragen het college daarom ook om met de jaarlijkse evaluatie daar constant zicht op te houden. Ten tweede komt preventie nauwelijks in dit stuk terug. We zien dat de preventie in de integrale behandeling van dit stuk zit. Het gaat immers om een soort breed welzijn waarbij ook andere domeinen zoals het onderwijs worden meegenomen. Maar we hopen dat in de uitvoeringsagenda wel speciale aandacht wordt besteed aan deze preventie en vroegtijdige signalering van problematiek. Alles wat we kunnen voorkomen, van wachtlijsten tot werkeloosheid, verhoogt immers het persoonlijk welzijn en het bespaart bovendien gemeenschapsgeld.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van der Veldt. Dan is het woord nu aan mevrouw Mees van de VVD.

Mevrouw MEES: Ja, dank u wel voorzitter. Vorig jaar is bij de behandeling van de ontwerpkadernota Sociaal Domein de motie 'Maatschappelijke waarden' raadsbreed ingediend en aangenomen. Als ik kijk naar wat nu aan ons wordt voorgelegd, ben ik van mening dat deze motie goed verwerkt is in het algemeen beleidskader. De leidende principes zijn een goede vertaling van de maatschappelijke waarden. Ik ben aanwezig geweest op 7 november in het oude raadhuis waar die leidende principes tot stand zijn gekomen en die zie ik nu terug. Participatie is zeer serieus genomen in de totstandkoming van dit stuk. De aanvliegroute om vanuit een brede definitie naar Sociaal Domein te kijken in plaats van de nauwe definitie biedt hoop. Ontschotting is waar we om gevraagd hebben. Er wordt in het beleid gesteld dat daar waar nodig de verbinding gelegd wordt met beleidsterreinen in andere begrotingsprogramma's en dat juichen wij van harte toe. De grondigheid en de langetermijnaanpak zijn prijzenswaardig. De ideeën om een meetsysteem op te zetten inclusief ruimte voor kwalitatieve data past binnen de wens die de raad destijds heeft geuit. VVD Haarlemmermeer staat zeker achter de voorgestelde uitgangspunten voor deze nieuwe wijze van meten. De enige zorg die wij hebben is hoe wij op een goede manier geïnformeerd kunnen worden vanuit kwalitatieve data. Ik heb gegoogeld naar het N=1-complex, want kwalitatieve data kunnen ook gaan over het verhaal van één persoon. Hoe moet je daar nu mee omgaan? Niet dat je ieder verhaal vanaf nu even belangrijk moet gaan vinden, maar wel omdat ook één enkel verhaal, als het waarde heeft, een schat aan nieuwe inzichten kan bevatten. Kunnen de portefeuillehouders aangeven hoe zij denken dat kwalitatieve data met de raad gedeeld kunnen worden zodat wij als raad daarmee zouden kunnen sturen? De uitvoeringsagenda focust op de groep inwoners in een kwetsbare situatie. We mogen ons gelukkig prijzen dat we in een gemeente leven die relatief gezien welvarender is dan gemiddeld in Nederland. Focus op deze groep die niet op eigen kracht verantwoordelijkheid kan nemen om deel te nemen aan de samenleving en dus geholpen moet worden om tot de groep te gaan behoren die dat wel kan, is passend binnen de grondbeginselen van het liberalisme waar wij als VVD voor staan. We kijken uit naar de uitwerking van zowel de uitvoeringsagenda als het meetsysteem en hebben vanmiddag in de informatieve sessie begrepen dat we daarbij ook betrokken zullen worden op korte termijn. Het opknippen van het algemeen beleidskader, het meetsysteem en de uitvoeringsagenda is gezien de omvang van dit dossier te begrijpen. Wij willen alleen wel de toezegging van de portefeuillehouders dat bij het uitwerken van het meetsysteem en de uitvoeringsagenda we de mogelijkheid hebben eventuele aanpassingen in het algemeen beleidskader te kunnen doen. We willen als VVD Haarlemmermeer nog het volgende meegeven bij het verder uitwerken van het beleid. De menselijke maat staat hoog in het vaandel en werken vanuit de bedoeling hebben we meerdere keren gelezen. Als je wilt werken vanuit de bedoeling moet je als uitvoerende ambtenaar ook kunnen handelen vanuit de bedoeling. Deze ruimte, autonomie, moeten we dan zowel als raad, als vanuit de gemeente ook durven geven aan de personen die ons beleid gaan uitvoeren. Ik hoor graag van de portefeuillehouders of zij deze mening delen en dat zij deze regelruimte gaan definiëren, hoe dat kwalitatief bewaakt kan worden en hoe eventuele risico's afgedekt worden. Maar ook aan ons als raad de opdracht om na te denken over hoe wij onze controlerende taak prudent kunnen uitvoeren, gegeven het mandaat dat we bij de uitvoering willen neerleggen zodat de menselijke maat gewaarborgd wordt, maar wij wel het gevoel houden in control te zijn voor wat betreft de kosten. Want die oplopende kosten zijn wel de reden dat er destijds aan de noodrem is getrokken. Dank voor de zorgvuldigheid. En ook dank aan de participatieraad die met gelijke positiviteit het algemeen beleid heeft gelezen. Ik begrijp hun zorg omtrent maakbaarheid binnen de budgettaire kaders, maar ik ben zeer tevreden met de beantwoording vanuit het college. Niet alles wat op een andere manier opgepakt wordt, zorgt voor extra kosten. Creativiteit, samenwerking, ontschotting en omdenken zijn ook mogelijkheden om resultaat te boeken. Ik kijk uit naar de eerste dag van het Sociaal Domein. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Mees. Dan gaan wij nu naar mevrouw Hup van de ChristenUnie-SGP.

Mevrouw HUP: Dank u wel voorzitter. Het staat buiten kijf dat het noodzakelijk is om als naaste mensen

te helpen in nood. Iedereen moet kunnen meedoen wat ons betreft. Ook die ene die moeite heeft om mee te komen in de maatschappelijke verantwoordelijkheden binnen onze gemeente. We willen graag dat de menselijke maat weer terugkomt, dat mensen gezien en gehoord worden en ze zich ook zo voelen. Dat ze terechtkunnen bij iemand die hen steunt. Iemand hen kan aanhoren of kritisch kan meekijken of meedenken bij bepaalde problematiek. In de grote hoeveelheid aan regels en bureaucratische processen mogen wij niet vergeten waar het om gaat: het zien van de mens achter de inwoner. Want ieder mens is namelijk waardevol in het nastreven van goede dienstverlening. Dit is pure noodzaak als lokale overheid, helemaal in deze tijd van onzekerheid. Maar het principe van de vier leidende principes – luisteren, doen wat nodig is, we werken samen op basis van vertrouwen en we geven ruimte aan de kracht van de samenleving – lijkt ons dus een goed uitgangspunt. Het goed luisteren, kijken wat nodig is of wellicht anders kan zou wat ons betreft een goede stap zijn in de richting van het Sociaal Domein en dit ook versterken, zodat de gemeente ook toekomstbestendiger zal worden gemaakt. Die zeven tips die dan ook gehanteerd worden, zullen vast en zeker teweegbrengen dat bepaalde zaken menselijker worden aangevlogen in plaats van systematisch. En het doet ons best wel deugd dat de gemeente echt voor de inwoners wil staan. Dus wij waren eigenlijk wel heel erg positief en blij en stiekem ook een beetje trots. We hopen echt dat dit beleidskader een succes zal worden, want ik denk dat het inhoudelijk wel versterkt en dat je die nodige verbinding die je zo graag wilt, ook kan bewerkstelligen. Het is goed dat we gaan evalueren, maar dat er ook bepaalde dingen worden aangepakt. Het is SMART geformuleerd. Ik zag een kop, romp en staart. Bijvoorbeeld dat je dan luistert naar een participatieraad, advies, dat je kijkt naar het meetinstrument vinden wij best een goed middel om bepaalde activiteiten en gebieden te waarborgen per beleidsterrein. Dus we zien het best positief tegemoet en wensen het college succes met deze sociale ambitie. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Hup. U bent door uw spreektijd heen. Dat wil ik u alvast meegeven. Dan is nu het woord aan de heer Kenselaar van GEZOND Haarlemmermeer.

De heer KENSELAAR: Ja, dank u wel voorzitter. Net als de participatieraad, kan ook GEZOND Haarlemmermeer niet anders dan concluderen dat het voorstel Algemeen beleidskader Sociaal Domein gedegen in elkaar zit. Onzes inziens worden de van belang zijnde hokjes afgevinkt en daar waar de participatieraad nog vragen of uitroeptekens had, kon voor het stadium waar het beleidskader zich nu in bevindt helder worden aangegeven hoe tot de invulling van bepaalde zaken wordt gekomen. Uiteraard zal de voor ons liggende tijd leren of een en ander ook daadwerkelijk als aangegeven uit de verf komt, maar daar zijn dan ook de tussenevaluatiemomenten voor. GEZOND Haarlemmermeer sluit zich niet aan in het rijtje partijen die het voorstel beleidskader als een visie lezen. Ervan uitgaande dat er nog niet SMART omschreven begrippen inderdaad, zoals mevrouw Elfers al zei te hopen, in de onderliggende en er tegenaan schurende uitvoeringsagenda's uitgewerkt zullen zijn of gaan worden. Het is goed om te lezen dat er echt wordt ingezet op inspraak door onze inwoners en het terugkrijgen van de menselijke maat en dat hier intern ook leertrajecten voor zijn opgestart om dit zo goed mogelijk te gaan beheersen. Al met al, zoals ik in het begin al aanhaalde, zit het overigens absoluut niet lijvige en dus prima leesbare voorstel beleidskader als opmaat goed in elkaar. Het zou dan ook mooi zijn als dat wat op papier staat ook als zodanig in uitvoering kan worden gebracht. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Kenselaar. Dan gaan we nu naar mevrouw Antolini van FvD.

Mevrouw ANTOLINI: Dank voorzitter. Vandaag is het onderwerp het Algemeen beleidskader Sociaal Domein. In dit stuk lezen we onder andere 'meedoen stimuleren', 'kansengelijkheid vergroten', 'bestaanszekerheid herstellen' en de leidende principes zijn: luisteren, doen wat nodig is, samenwerken op basis van vertrouwen en ruimte geven aan de kracht van de samenleving. Voorzitter, wanneer een inwoner van Haarlemmermeer met spoed een nieuwe woning zoekt, door vaak vreselijke privéomstandigheden, dan moet deze persoon maanden wachten op een woning, met geluk. Wanneer

gelukszoekers opvang nodig hebben, zorgt de gemeente er vrijwillig voor dat er binnen drie maanden een verlaten hotel compleet wordt opgeknapt tot een appartementencomplex voor zo een 200+ kamers. Naar wie wordt er geluisterd en voor wie is deze zogenaamde kansengelijkheid bedoeld? Steeds meer mensen komen in armoede terecht, komen bij de Voedselbank en ga zo maar door. Ik heb dit vaker benoemd, maar we kunnen hiervoor voornamelijk het rijk bedanken. Dit is dweilen met de kraan open door zijn beleid. Het probleem is dan ook, hoe goed je dan ook de mensen wilt helpen, dat het uiteindelijke resultaat is dat steeds meer mensen afhankelijk worden van de overheid. Dit is precies het doel. Nog even en je kunt je aanmelden voor een basisinkomen. Tot slot citeer ik uit het stuk: "De vraag die we aan onze inwoners stellen is: wat heb je nodig? Niet wat wij willen is leidend, maar de wensen en behoeften van inwoners." En dat hebben we inderdaad gezien met PARK21 en de boeren op dat gebied. Als we echt willen luisteren en het vertrouwen terug willen van het volk begin dan met het invoeren van een bindend referendum, bijvoorbeeld over PARK21. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Antolini. Dan ga ik nu naar de heer Beusenberg, SRH.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Gelijk maar inhakend op mevrouw Antolini. Op sommige punten moet ik haar gelijk geven, want die woningbouw laat maar op zich wachten. Als daarnaast nog een keer heel veel mensen hier binnen gaan komen – want we hebben allemaal die aantallen gehoord – dan wordt het allemaal heel moeilijk om dit mooie beleidsstuk dat voor ons ligt, waaruit de wil en de wens van dit raadsvoorstel eigenlijk de onze is… Wij zullen dit dan ook vol steunen en ermee instemmen. Meten is weten, maar ook SRH heeft vraagtekens bij de haalbaarheid en met name over de woningbouw. De participatieraad schrijft in zijn mooie brief een aantal criteria waar hij het mee eens is, maar er staat ook in: "Toch maakt de participatieraad nog de volgende kanttekeningen. Naar het oordeel van de participatieraad ontbreken de investeringen om tot het nieuwe beleid te komen." Nou, de fractie van SRH wil hierop ingaan. Wij zullen ook het college volledig steunen dat mocht u meer middelen nodig hebben om het in onze gemeente dusdanig goed te regelen, dan zullen wij ook daarmee instemmen voor wat u nodig heeft. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. Voor de notulen merk ik op dat de heer De Ruiter van BVNL niet aanwezig is. Daarmee kunnen wij dan door naar het college voor de beantwoording van de vele vragen die ik heb gehoord.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik heb het hier al gehoord. Mevrouw HUP van de ChristenUnie-SGP zei het: trots. Trots op dit stuk. Ik had hem al een tijdje terug aangekondigd. Een keer zei ik op een vraag van GroenLinks dat er een stuk zou komen waar ik en waar wij zo trots op zijn en dat wij u dat graag gaan presenteren. Nou, dat hebben we vandaag bij dezen gedaan. De medewerkers die hier heel hard aan gewerkt hebben zitten hier in de zaal, dus die hebben uw complimenten ook gehoord en verdiend, wat mij betreft. Waar zijn we dan zo trots op? Of in ieder geval: waar ben ik trots op? Mijn collega zal zelf uiteraard ook zijn trots straks benoemen. Dat is inderdaad dat we met elkaar onderschrijven of onderkennen dat het eigenlijk heel goed gaat in Haarlemmermeer. En dat is iets waar je natuurlijk sowieso trots op mag zijn. En het tweede is dat we ook onderkennen dat het voor sommige mensen toch wel wat ingewikkelder is om mee te komen, ook in Haarlemmermeer en dat we daar nu een kader voor hebben neergezet waarop we inderdaad ongelijk kunnen investeren als er sprake is van ongelijke mogelijkheden. Dus ik vind dat echt iets waar we, nogmaals, trots op mogen zijn. Daarbij gaan we inderdaad ook het beleidskader zoals we dat vroeger kenden – dat alleen zag op puur de Jeugdwet, de WMO en de Participatiewet – dat net spreiden we uit en daarmee maken we ook mogelijk dat we met andere beleidsterreinen kijken naar wat nodig is om onze inwoners die het wat moeilijker hebben te ondersteunen. Verlies je daarmee niet de focus? We leggen juist die focus op onze kwetsbare inwoners of mensen die wat minder makkelijk mee kunnen komen. Ondanks dat je het breed inzet, zetten we juist de focus scherper neer. Dus daar maak ik me niet zo een zorgen over. Ik ga

een aantal vragen beantwoorden en mijn collega El Idrissi zal dat uiteraard ook doen. Dus geef ons even de ruimte. Als u uw vraag hebt gemist, dan komt dat mogelijk in de tweede ronde, want dan kunnen we daarnaar kijken. Mijnheer Spijker, EEN Haarlemmermeer – ik geloof dat ik mijn briefjes niet helemaal meer recht heb liggen, maar ik kom ongetwijfeld bij iedereen langs – vraagt wanneer genoeg genoeg is voor voorzieningen. Dat is een beetje een flauwe opmerking, maar dat is dus niet te veel en niet te weinig. Dus we zorgen dat we een dekkend landschap hebben aan voorzieningen die we nodig hebben met elkaar. Tussentijds evalueren, daar kwam u ook mee. Dat gaan we nu juist doen, ook in dit stuk. Mevrouw Elfers van de HAP gaf aan dat dat veilige werkklimaat altijd voorwaardelijk is. Ik heb het een van de andere collega's ook horen zeggen – ik zoek hem even op – van: 'ja, als je wilt gaan werken vanuit de bedoeling' – dat was mevrouw Mees van de VVD – 'dan moet je ook kunnen handelen vanuit de bedoeling'. Wat mij betreft zit hem dat ook in die veiligheid. Je moet hier met elkaar als raad, als bestuur, als teamchef, noem maar op, inderdaad het vertrouwen geven aan de medewerkers dat die veiligheid er is om te handelen vanuit de bedoeling. Dus mevrouw Mees, uw appel of uw beroep daarop, is wat mij betreft mij uit het hart gegrepen. Overigens denk ik ook heel vaak dat dat handelen vanuit de bedoeling vaak al kan. Dat we best vaak met elkaar bedacht hebben wat het kader is en dat we daar binnen moeten blijven. Als we dan gaan kijken of dat ook echt is wat we met elkaar hebben afgesproken dan valt het wel mee. Heel vaak is handelen vanuit de bedoeling veel vaker en sneller mogelijk dan we met elkaar denken. Maar juist dat proces is iets dat we met elkaar in gang moeten zetten om die ruimte te kunnen bieden. D66 geeft aan sommige dingen te missen, zoals preventie of jongeren. Die kwamen ook bij de HAP al langs. Dit is een algemeen beleidskader. Dat betekent dus niet dat al het andere beleid dat we hebben, bijvoorbeeld het jongerenbeleid van mijn collega mevrouw Steffens-van de Water, of de aanpak eenzaamheid hiermee verdwijnen, maar die vallen hier onder weg. Dit is de grote paraplu en daaronder hangen nog allerlei andere beleidsterreinen. Dan werd er wat gezegd – daar wil ik toch even op ingaan – over het stoppen met de TransforMeerMonitor en hoe het nu moet met dat nieuwe meetsysteem. Om te beginnen bent u daar allemaal van meet af aan bij uitgenodigd om daar actief op mee te denken, zowel op de uitvoeringsagenda als op dat meetsysteem. Dus dat is juist ook een gezamenlijk traject, niet alleen met de raad maar ook met de uitvoeringsorganisaties en de ervaringsdeskundigen. Dus dat wordt juist ook breed ingezet. En die TransforMeerMonitor, ik ga dan toch even terug naar mijn tijd als gemeenteraadslid. Daar was op een gegeven wel de conclusie dat het meer een cijfer is van hoe we het doen dan dat we echt een beweging konden zien in die monitor. En dat is iets waarvan we met elkaar destijds – toen ik nog aan die kant, op die stoelen zat – zeiden dat het eigenlijk niet was wat we willen, maar dat we willen zien wat nu daadwerkelijk de effecten zijn van het beleid dat je inzet.

De VOORZITTER: Ja, u krijgt een interruptie of een aanvullende vraag van de heer Kos.

De heer KOS: Ja, ik ga het proberen alle twee te doen. Voorzitter, ik hoor heel goed wat de portefeuillehouder zegt. Die TransforMeerMonitor, volgens mij zijn we het daar hartstikke over eens, dat dat ons niet meer op gaat leveren wat we nodig hebben. Wat ik heel erg jammer vind is dat er nu in het algemeen beleidskader eigenlijk alleen bij dat meten mijnheer Van der Kolk omschreven staat met zijn visie – daar kun je wat van vinden en daar kunnen we het misschien dadelijk nog over hebben – en een aantal tips. Maar we hebben ook Duisenberg gehad en we hebben… Nou ja, er ligt al veel meer op tafel wat eigenlijk niet verwerkt is. En nu ligt er eigenlijk alleen een theoretisch model. Is de wethouder het met mij eens dat dat niet heel erg weinig is?

De VOORZITTER: Ik zat inderdaad te wachten op uw vraag. Mevrouw Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Ik ben het met u eens dat dit niet heel erg weinig is. Nee, dat is flauw. Excuus. De uitnodiging is juist heel erg dat we die invulling met elkaar moeten gaan geven. Die willen we niet van bovenaf al voor u bedacht hebben. We nodigen u uit om daarover mee te denken en aan

te geven. Want Duisenberg is juist iets waarvan we gezegd hebben dat we dat op zorg en welzijn gaan toepassen. Dus ik denk dat u op uw wenken bediend wordt wat dat betreft.

De VOORZITTER: Volgens mij roept dat nog een reactie op van de heer Kos.

De heer KOS: Ja, nu moet ik goed op mijn woorden letten, want anders heeft ze mij dadelijk weer te pakken. Klopt het portefeuillehouder, via de voorzitter uiteraard, dat we hetzelfde zeggen? Die TransforMeerMonitor gaat weg. We kunnen nu nog niet meer in ons algemeen beleidskader zetten, maar juist vanuit Duisenberg gaan we aanscherpen wat we nog willen meten.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Mooier had ik het niet kunnen zeggen. Dat is exact de conclusie. Dank u voor die conclusie. Verder heeft u aangegeven dat het mixen van doelgroepen… Daar hebben wij elkaar in de wandelgangen al eens over gesproken. U heeft nu letterlijk een uitnodiging gedaan aan de raadsleden, maar ik neem hem ook graag aan, om eens te kijken naar wat de mogelijkheden daar dan voor zijn. Dit beleidskader maakt dat in ieder geval niet onmogelijk, dus wij gaan daarover in gesprek wat mij betreft. Even kijken. Ik denk dat ik naar mijn collega ga. Oh ja, nog een ding. De PvdA vroeg of de inwoners en de ervaringsdeskundigen worden betrokken. Dat heb ik ook al eerder aangegeven. Juist in elke stap – dus nu beleidskader naar uitvoeringsagenda naar meetsysteem, maar ook de Dag van het Sociaal Domein – zijn die van harte voor uitgenodigd. Ik geef het woord aan mijn collega. Als ik nog vragen ben vergeten, dan pakt hij ze misschien op. Dank u wel.

Wethouder EL IDRISSI: Helemaal goed. Dank voor het woord en dank ook voor alle vragen en inbreng tot zover. Het zal geen verrassing zijn dat ik veel belang hecht aan het stuk dat vanavond bij u voorligt. Ik geloof namelijk in een Haarlemmermeer waarin iedereen zijn steentje bijdraagt. Ieder op zijn eigen manier en ook op zijn eigen tempo. En waar het met de meeste inwoners – we hebben het al gehoord van mijn collega-portefeuillehouder mevrouw Van der Meij – goed gaat, maak ik me meer zorgen om de groep inwoners die de laatste jaren het steeds moeilijker heeft en moeilijker kan aanhaken. Meedoen is essentieel voor iedereen. Dat geeft het leven namelijk richting en inhoud. En het zorgt ervoor dat je 's avonds tevreden en voldaan je dag kunt afsluiten. Ik ben dan ook ontzettend trots – dat woord is wel vaker gevallen vandaag – dat we er in Haarlemmermeer ook voor kiezen om breed te kijken naar meedoen. Meedoen gaat niet enkel over het hebben van een daginvulling of het ontvangen van voldoende zorg. Meedoen gaat juist ook over gelijke kansen – dat hebben we vandaag ook gehoord – over je mogelijkheden om je sportief en cultureel te ontwikkelen, over gezond en prettig wonen en over het hebben van voldoende bestaanszekerheid. En daarom zit ik hier nogmaals trots. Trots op die brede insteek die we met dit stuk kiezen en waarvan ik er in geloof dat we hiermee voor onze inwoners in de toekomst echt het verschil gaan maken. Dat even ter inleiding. Dan even terug naar een aantal vragen die gesteld zijn. Het zijn er voor mij niet heel veel, want mijn collega-portefeuillehouder heeft er toch aardig wat weg kunnen halen. De vraag over schuldhulpverlening van GroenLinks. U vroeg hoe bijvoorbeeld schuldhulpverlening en dit beleidskader op elkaar aansluiten. Dit beleidskader is ons vertrekpunt. De principes uit dit beleidskader willen we ook nemen als uitgangspunt voor de uitvoering van onze schuldhulpverlening. Denk bijvoorbeeld aan het proactief gericht op het weer zo snel mogelijk laten meedoen van mensen in onze samenleving. Dat is belangrijk om dat zo te benoemen. Het CDA vroeg naar de input van ervaringsdeskundigen. U gaf aan dat u dat zo belangrijk vindt. Ik kan daar als antwoord en als voorbeeld op geven… We doen een toekomstonderzoek binnen schuldhulpverlening – daar bent u misschien ook bekend mee – waarin we specifiek een rol hebben bedacht voor die ervaringsdeskundigen. Ik ben het dus helemaal met u eens dat dat ook heel belangrijk is. Ik had voor de rest eigenlijk helemaal geen andere vragen. Heel veel vragen zijn door mijn collega-portefeuillehouder keurig netjes beantwoord. Als er vragen zijn die niet beantwoord zijn, dan hoor ik dat

graag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb ook zo een idee dat er nog een aantal vragen niet beantwoord is. En ik zie als eerste de heer Beusenberg. Ik haal het rondje even op en dan gaan we weer terug naar het college. Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Ik zou toch van het college willen horen hoe het staat tegenover hetgeen mevrouw Antolini naar voren heeft gebracht met het oog op die woningbouw. En een soortgelijke vraag van SRH: hoe ziet u dat? Hoe ziet u de haalbaarheid daarvan de eerstkomende jaren?

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is er nog een vraag van mevrouw Mees.

Mevrouw MEES: Ja, dank u wel voorzitter. Ik had nog de vraag gesteld of we de toezegging kunnen krijgen dat, als we het meetsysteem en de uitvoeringsagenda gaan uitwerken, er eventueel nog aanpassingen in het algemeen beleidskader gedaan kunnen worden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Kos.

De heer KOS: Ja, voorzitter dank u wel. Ik had nog een vraag over de invloed van dit stuk beleidskader op andere domeinen. Ik had gevraagd of er bij bijvoorbeeld woonruimteverdeling – even iets anders dan mijnheer Beusenberg – meer ruimte komt voor uitstroom van beschermd en begeleid wonen, mensen met een urgentieverklaring.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Elfers, u had ook nog een vraag.

Mevrouw ELFERS: Ja, voorzitter dank u wel. Ik heb drie vragen geformuleerd met als afsluiting of we deze terug krijgen te zien in de uitvoeringsagenda. Er is op geen enkele vraag een antwoord gekomen, maar ik denk dat ik tussen de regels door wel heb kunnen waarnemen dat dat gaat gebeuren. Dat zou ik graag bevestigd krijgen en dan hoeft er niet op alle drie de vragen gedetailleerd ingegaan te worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers, misschien kunt u de vraag verduidelijken voor het college.

Mevrouw ELFERS: Geen idee, voorzitter, want dat wordt een derde poging. Weer driemaal is scheepsrecht. Ik had een drietal vragen. Ik raak nu een beetje door de non-verbale communicatie in de war. Excuus voorzitter. Ik had een aantal vragen gesteld die ik driemaal afsloot met: 'Gaan we dit terug zien in de uitvoeringsagenda?'. Daar is geen antwoord op gekomen. Zelf proef ik tussen de regels van de beantwoording door het college door dat dat inderdaad daar de plek c.q. de locatie is – om het maar even zo te zeggen: het juiste document. En ik zie graag bevestigd of dat inderdaad correct is of niet. Het heeft onder andere te maken met het SMART formuleren van bijvoorbeeld een aantal zaken, zoals hoe we het makkelijker gaan maken om inwoners gezond te laten leven en dat soort zaken. Wellicht dat er nu een belletje gaat rinkelen. Ja? Oké. Ik hoop dat het zo duidelijk is en anders spreken we elkaar wellicht straks even in de wandelgangen.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Elfers. Dan zag ik nog een vraag van mevrouw Gumbert.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Ik ben blij dat dat mag ook al is mijn spreektijd op. Ik had wat gevraagd over de uitvoeringsagenda voor wat betreft het bereiken van de inwoners die niet zo makkelijk bereikt worden: de laaggeletterden, zorg mijdende inwoners. Hoe gaan we dat doen? Want dat wordt verder nog niet uitgewerkt. Kan de portefeuillehouder een tipje van de sluier oplichten?

De VOORZITTER: Dank u wel. En dan als laatste in dit rijtje had ik mevrouw Kamsteeg genoteerd.

Mevrouw KAMSTEEG: Ja, dank u wel voorzitter. Ik had een antwoord van de wethouder op mijn oproep om inwoners en ervaringsdeskundigen te betrekken, maar ik bedoelde eigenlijk bij het netwerk dat u weer nieuw leven in wilt blazen. Ik las daarin dat het vooral om professionele organisaties gaat, maar het zou mijn voorkeur hebben om daar ook ervaringsdeskundige organisaties bij te betrekken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie nog één extra vraag van de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Nou het is geen extra vraag, voorzitter. Het is meer een verduidelijking van mijn kant. Ik heb het hier over de woningbouw gelieerd aan dit raadsvoorstel, dus niet de algemene woningbouw.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw verduidelijking, mijnheer Beusenberg. Dan ga ik nu toch echt terug naar het college, als zij klaar zijn met schrijven, voor de beantwoording van deze vragen. Wie kan ik als eerste het woord geven? Mevrouw Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Mijnheer Beusenberg en mevrouw Antolini ook: de woningbouw gaan we natuurlijk met dit beleidskader niet oplossen. Dat lijkt me helder. We hebben ook wonen met zorg waar we met elkaar hard op inzetten. En we proberen zoveel mogelijk, daar waar we nieuwe ontwikkelingen/projecten gaan starten, dat we ook de doelgroep – een beleid van de collega – daarin heel scherp vooraan hebben staan. Maar dat we het probleem gaan oplossen met dit beleid, dat lijkt me duidelijk dat dat niet zo is. Want als dat zo was dan had iedereen dat gedaan. HAP, mevrouw Elfers, SMART formuleren, gezond leven. Ik heb inderdaad aangegeven dat u bent uitgenodigd voor de uitvoeringsagenda en het meetsysteem. Ook hebben we aangegeven dat een aantal zaken al geregeld is op andere beleidsterreinen, zoals gezondheid. Psychische gezondheid van jongeren dat valt weliswaar hieronder, maar dat is niet dit beleidsterrein, maar ook dat zal uiteraard in de uitvoeringsagenda meegenomen worden. Dus u bevestigde dat zelf al. Mevrouw Gumbert vraagt of we ook iets opnemen over die slecht bereikbare inwoners. Of bereiken we niet zozeer de slecht bereikbare inwoners, maar de inwoners waarvoor we dit plan aan het schrijven zijn? Daar heeft inderdaad de visitatiecommissie van de VNG destijds ook iets over gezegd. Dat onderzoek is iets waar we juist heel erg hard op gaan inzetten: bereiken we de juiste mensen en die kwetsbare groepen waar we dit voor willen inzetten? En dan tot slot, mevrouw Kamsteeg met de vraag over de inzet van ervaringsdeskundigen in het nieuwe netwerk. Ik kom daar zo nog even op terug nadat mijn collega zijn antwoord heeft gegeven.

Wethouder EL IDRISSI: Ik heb ze allemaal gehad.

De VOORZITTER: Een momentje voordat u verdergaat, de heer El Idrissi, nee? Oké, u kunt verder gaan.

Wethouder VAN DER MEIJ: Ik moet u het antwoord even schuldig blijven, excuus. Ik moet het even opzoeken.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi. Wij wachten even in spanning de rest van de antwoorden af. Ondertussen heeft mijnheer Kos nog een aanvullende vraag, dus dan haal ik die even op.

De heer KOS: Nou, als we daar toch zoekend zijn. Ik had niet de vraag gesteld over woonruimte of zorgruimte, maar over de verdeling. Want als wij dat bestaansminimum als ondergrens hanteren dat er

dan ook een uitstroom moet zijn voor beschermd en begeleid wonen en mensen met een urgentieverklaring.

De VOORZITTER: 'Vindt u niet?', plaats ik erachter als vraag richting het college.

Wethouder VAN DER MEIJ: Mijnheer Kos, ik begrijp uw probleem. En dat is het probleem waar we inderdaad ook in deze gemeente tegenaan lopen. Wat we in ieder geval willen bereiken met dit beleidskader en de invloed die dat heeft op andere beleidskaders is dat dus, op het moment dat je het hebt over nieuw te ontwikkelen projecten, heel duidelijk ook prominent bovenaan moet staan dat we die woningen nodig hebben. Maar nogmaals: we gaan het niet oplossen. De beleidslijnen die buiten dit domein vallen en het beleid dat er al is, is in principe leidend. Op het moment dat zich nieuw beleid aandient, leggen we dit beleidskader daar wel langs om te kijken waar we de haken kunnen vinden met elkaar om te zorgen dat dit beleid ook doorgevoerd wordt op andere beleidsterreinen. Maar nogmaals: we gaan het er niet mee oplossen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar het college en ook naar de raadsleden of nu alle vragen zijn beantwoord. Ja? Nee, ik zie toch nog twee handjes. Mevrouw Kamsteeg, u heeft nog een aanvullende vraag?

Mevrouw KAMSTEEG: Nee ik zou nog een antwoord krijgen van de wethouder. Die was nog aan het zoeken.

De VOORZITTER: U heeft het antwoord? Dan ga ik eerst voor de beantwoording naar het college.

Wethouder VAN DER MEIJ: Ja, dank u wel. Ik heb inderdaad inmiddels het antwoord binnen. De ervaringen willen we inderdaad gaan benutten. Dat hebben we al gezegd. En we nemen uw suggestie om die ervaringen ook in de netwerkgedachte mee te nemen mee. Dat halen we op. We experimenteren hier al wel mee bij GGZ in de wijk. Maar dank en we kijken of we die breder in kunnen zetten.

De VOORZITTER: Voldoende beantwoord? Dank u wel. Dan zag ik nog een handje van mevrouw Mees

Mevrouw MEES: Ja, ik zocht nog naar het antwoord, omdat we nu het beleidskader, het meetsysteem en de uitvoeringsagenda in drieën knippen, op de vraag of het mogelijk is... Ja?

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel. Het beleidskader stellen we hier vast. En dan kun je dus niet, als je een uitvoeringsagenda maakt daarmee en het past niet helemaal, gelijk het beleidskader weer aanpassen. Dat kan natuurlijk wel na een evaluatie, maar op het moment dat we het met elkaar hier afspreken wat het kader is waarmee we willen gaan werken dan staat dat vast en dan heeft dat weer wat voeten in de aarde als je dat aan wilt passen. Dat kan natuurlijk altijd, alleen niet doordat je de uitvoeringsagenda aanpast.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik nog even rond, maar ik denk dat alle vragen nu zijn beantwoord. En met uw welnemen gaan wij dan naar de tweede termijn. Ik heb één onderwerp gehoord van Forza! in de eerste termijn voor de tweede termijn. Ik kijk even rond of er nog andere onderwerpen zijn die u in de tweede termijn wilt bespreken. Nee? Mijnheer Kos, zou u uw onderwerp willen inleiden of is het voldoende beantwoord?

De heer KOS: Ja, mijnheer Kos heeft innerlijke twijfels, maar ik heb heel veel woordvoerders die met

mij mee willen denken. We zouden het natuurlijk nog… Wat ik eigenlijk inbracht was het stukje over die meetbaarheid, maar volgens mij zijn wij daar wel redelijk in meegenomen. Wat mij triggerde was net het laatste stukje en dat zou ik dan eigenlijk liever in willen brengen. Tenzij er enorm behoefte is om het nog over dat eerste stukje nog te hebben. Ik ben erover begonnen, dus dan gaan we het erover hebben. Maar als we een algemeen beleidskader invoeren, maar de faciliteiten zijn er niet… Zoals ik net hoor 'we willen wel heel graag, maar we weten ook dat we een paar duizend zorgplekken in 2040 te kort komen'. Daar hebben we het met elkaar over gehad. Als die uitstroom en urgentieverklaringen dadelijk niet meer bij hun plek komen dan kunnen we een mooi algemeen beleid hebben. Dus ik zit een beetje te zoeken of we dan niet met elkaar – en dat wil ik ophalen bij de andere fracties – iets verzinnen dat we daar iets meer kracht bij zetten. Dus als we dit belangrijk vinden dat dan ook de randvoorwaarde zou moeten zijn dat het uitvoerbaar is.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Kos voor de inleiding. Ik ga rondkijken wie hierop wil reageren. Ik zie de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Dan richting mijnheer Kos: dat zou dan betekenen dat er meer geld moet komen? Is dat wat u bedoelt?

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg. Sorry, mijnheer Kos.

De heer KOS: Dat kan. Dat is makkelijk, maar het heeft natuurlijk ook met woonruimteverdeling te maken, maar het heeft ook met investeringen te maken. Het kan ook zijn dat we het vanuit de raad zo belangrijk vinden dat je mee gaat doen, juist voor die doelgroepen die niet verder komen. En als we al weten dat we 4000 plekken zorgvastgoed tekort komen dat we dat ergens verwerkt willen zien, of in een motie of in een amendement, dat dat toch meer prioriteit moet krijgen. Want nu hoor ik 'we willen wel', maar of dat in andere beleidskaders past, is maar zeer de vraag. Dan hebben we een beleidsstuk waarvan we zeggen dat we het willen, maar waarvan we aan de achterkant al weten dat we er niets mee gaan bereiken.

De VOORZITTER: Dat roept nog een reactie op bij de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Nou ik hoop dat mijnheer Kos het met de fractie van SRH eens is, dat we praten over grote tekorten – en ik hoor u 2000 tot 4000 plaatsen die we tekort komen noemen – maar dat dat geen prettig vooruitzicht is. En ik denk dan dat wij als raad toch het een en ander in beweging moeten kunnen zetten om te zorgen dat die tekorten niet zo hoog oplopen. Want ik vind dat nogal wat. En dat is ook precies wat ik bedoelde. Als het college middelen nodig heeft om voor de kwetsbare groepen – want daar praten we over – die pijn te verlichten, dan vind ik ook dat wij als raad daar het voortouw in moeten nemen en het college de gelegenheid moeten geven om die doelstellingen te halen. Ik hoop dat u dat met mij eens bent allemaal, of bijna allemaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers wil daar graag op reageren.

Mevrouw ELFERS: Dank u voorzitter. Ja, soms heb ik wat tijd nodig om het een en ander te processen en wat puzzeltjes in mijn hoofd te leggen. En als ik naar de heren Kos en Beusenberg luister dan roept het bij mij het idee op: volgens mij hebben we vanuit het college de uitnodiging gekregen en gaan we met elkaar een dialoogsessie in. Er wordt van alles opgehaald, niet alleen met ons maar met diverse partners en betrokkenen in dit brede algemene gebied – om het maar even zo te noemen – het Sociaal Domein en krijgen dit soort randvoorwaarden, plekken en zaken juist plek in die uitvoeringsagenda en lijkt het nu nog even te vroeg om bijvoorbeeld met moties of amendementen te komen. Mij bekruipt het gevoel dat de uitvoeringsagenda het moment gaat zijn waarin we tegen elkaar kunnen zeggen: zijn dit

de juiste kaders? Is dit het juiste meetsysteem? Want er staat letterlijk 'een meetsysteem te laten ontwikkelen', dus het is nog in ontwikkeling. Dus dat komt, verwacht ik, ook nog naar ons toe. Dus ik heb het idee dat het nog iets te vroeg is waar de heren Kos en Beusenberg naartoe willen met dit onderwerp.

De VOORZITTER: Mijnheer Kos, is dit te vroeg?

De heer KOS: Nee, het puzzeltje in het hoofd… Ik kan natuurlijk niet in alle hoofden hier kijken, maar voor mij zijn het twee verschillende dingen. Het meetinstrument is: wat willen we nu weten zodat we sturing kunnen geven. Volgens mij hebben we daar een prachtig antwoord op gekregen hoe we dat met elkaar gaan ontwikkelen. Ik denk dat we nu met elkaar wel inzien dat de randvoorwaarden om dit algemeen beleid toe te passen er niet zijn. Als je geen veilig dak boven je hoofd hebt voor diverse subdoelgroepen, dan kun je prachtig algemeen beleid neerzetten… Dus wat ik graag wil ophalen – en volgens mij mijnheer Beusenberg ook – is bijvoorbeeld op het stukje vastgoed hoe we dit algemeen beleidskader meer invloed kunnen geven op bijvoorbeeld zorgwoningen, of woonruimteverdeling en dat soort onderwerpen.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg wilde zelf ook nog reageren.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Het lijkt mij heel simpel dat, op het moment dat er geconstateerd wordt, en ik heb het de wethouders ook al horen zeggen, dat wij die woningtekorten niet kunnen oplossen... Nee, maar daar zijn wij voor als raad om daar in ieder geval dan wel de juiste middelen voor beschikbaar te kunnen stellen om die tekorten, met name voor die zorg van kwetsbare mensen, wel het hoofd te kunnen bieden. Je kunt zeggen dat ik te snel ben. Nou, nee. We kunnen niet snel genoeg zijn, vind ik, richting de HAP, om deze problemen aan te pakken. 'Begin er maar mee', zou ik zeggen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Elfers wil daarop reageren. Mevrouw Gumbert heeft daarna het woord.

Mevrouw ELFERS: Dank u voorzitter. Uiteraard kan je niet te vroeg beginnen. Het is alleen zo dat hier een ambitie ligt en zoals het college prachtig aangaf: het is een paraplu die over meerdere portefeuilles of beleidsterreinen gaat. Dus ik denk dat we al echt een aantal zaken in gang gezet hebben en gedaan hebben. Misschien is mijn woordkeuze dan wellicht wat ongelukkig geweest. Is dit moment, deze sessie, dit raadsvoorstel: het Algemeen beleidskader Sociaal Domein, waar dus meerdere beleidsstukken onder hangen, wel het juiste voorstel of stuk om te amenderen? Ik lees toch echt bij beslispunt 2: "Een meetsysteem te laten ontwikkelen". Daaruit interpreteer ik dat het nog ontwikkeld wordt. En zo is er nog een aantal zaken die op dit moment in gang gezet zijn en in gang zijn om richting dit voorstel te komen of dit beleidskader Sociaal Domein handen en voeten te geven.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb eerst nog een reactie van mevrouw Gumbert en daarna krijgt u nog het woord om hierop te reageren mijnheer Beusenberg.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel voorzitter. Eigenlijk wilde ik al reageren op mevrouw Elfers in haar vorige bijdrage. Toen zei ze namelijk dat dit niet het juiste moment hiervoor is, omdat we als de uitvoeringsagenda komt kunnen gaan kijken of dit de juiste kaders zijn. Dat lijkt mij heel vreemd.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Dat vind ik in ieder geval ook vreemd en zeker van de

HAP. Want je zou toch moeten stellen… Laat ik het zo zeggen en dan zal ik het via u richting de HAP doen, ik vind het jammer dat u er zo in staat, want ik had eerlijk gezegd wel verwacht dat de HAP zou zeggen: 'ja, mijnheer Beusenberg, u heeft gelijk, we gaan dit aanpakken en wel zo snel mogelijk. We gaan zo snel mogelijk beginnen'.

De VOORZITTER: Ik laat even mevrouw Elfers direct reageren want ze wordt aangesproken.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. Ja, zowel door GroenLinks als door de heer Beusenberg, SRH. Af en toe haal ik dat door elkaar, excuus. Mevrouw Gumbert, ik denk dat u mij niet helemaal goed hebt begrepen. Ik zeg juist dat we in een aanloop zijn met elkaar. Want we hebben ook een uitgestoken hand gekregen richting die uitvoeringsagenda. En zoals ik net probeerde te verduidelijken, is er volgens mij een aantal zaken in gang gezet en zijn we met een rijdende trein bezig en is dit Algemeen beleidskader Sociaal Domein een onderdeel daarvan. Dus dat is wat ik eigenlijk… Ook in reactie op de heer Beusenberg voorzitter: volgens mij zijn we onderweg, dus zijn we met heel veel niet te laat. Wellicht worden mijn woorden anders opgevat dan ik ze bedoel. Dat kan, maar goed, daar laat ik het voor nu even bij.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Veldt wilde ook nog reageren.

Mevrouw VAN DER VELDT: Ja, wij hebben het hier over het algemeen beleidskader en niet over de aparte sessies waar dit parapluplan onder valt, dus wat ons betreft gaat het ook niet over vraagstukken als woningbouw op dit moment.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kijk ik rond en dan vraag ik mijnheer Kos of hij het kan afronden.

De heer KOS: Ja, dank u wel. Die meetbaarheid gaat wel goedkomen. Wat ik heel jammer vind – maar ja, je moet een meerderheid hebben, en mijnheer Beusenberg en ik samen zijn denk ik geen meerderheid, wat we weleens zouden willen af en toe – is dat als beleidsterreinen elkaar raken en je weet dat dat pijn gaat doen, het fijn is als daar in een algemeen beleidsstuk iets over gezegd wordt. Ik had dat graag met elkaar willen beïnvloeden, maar ik denk dat daar geen meerderheid voor is.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Kos. Dan kijk ik nog rond of er nog andere onderwerpen zijn voor de tweede termijn. Nee, geen onderwerpen meer. Dan concludeer ik dat het raadsvoorstel in ieder geval voldoende is besproken. Als enige toezegging heb ik gehoord dat namens het college mevrouw Van der Meij ingaat op de uitnodiging van de heer Kos als het gaat over het mixen van doelgroepen. En dan wil ik u bedanken.